

Birinci vitse-prezident: “Yaşıl” mədəniyyət, ictimai diplomatiya və liderlik

Müstəqil Azərbaycanda Prezidentlik institutu dövlət hakimiyyəti sistemində əsas idarəetmə formasıdır. Zamanın tələblərinə uyğun Prezidentlik institutu da özünün təşəkkülü və inkişafında yeniləşərək, Konstitusiyaya dəyişikliklər və əlavələr nəticəsində daha da təkmil metoda keçibdir.

2016-cı il sentyabrın 26-da Konstitusiyaya dəyişikliklərlə bağlı keçirilən referendumda dövlət siyasi-ictimai idarəçiliyində ilk dəfə yeni institut – Birinci vitse-prezidentlik yaradıldı. Bu institutun konstitusion əsaslarla təsis olunması Respublikada siyasi dövlət idarəetməsinin təkmilləşdirilməsi paradigmasıdır.

Prezident İlham Əliyevin 21 fevral 2017-ci il tarixli sərəncamı ilə ölkədə ilk dəfə Birinci vitse-prezident vəzifəsinə Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti Mehriban Arif qızı Əliyeva təyin edilibdir. Əlbəttə, Mehriban xanımın bu məsul vəzifəyə seçilməsi onun müasir Azərbaycanın ictimai-mədəni, siyasi həyatında vacib və aktiv rol apardığını, Yeni Azərbaycan Partiyasında sədrin müavini, Milli Məclisin deputatı olaraq səmərəli və əhəmiyyətli işlər aparmasını, çoxistiqamətli beynəlxalq fəaliyyətini, rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun həm Azərbaycan, həm də bölgənin ən böyük ictimai təşkilatı olmasını, ölkədəki bir çox qlobal tədbirlərin təşkilində aparıcı rol oynadığını sübut edirdi. Öncüllük, birincilik Tanrı yazısı, İlahi qismətin seçilmələrindən biri olma şansındır.

Ötən illər ərzində ölkədə Birinci vit-

se-prezidentlik təsisatı çevik, formalaşmış funksional yeni bir təsisat olaraq çoxistiqamətli fəaliyyət göstərir. Mehriban xanımın idarəçilik təcrübəsi bu təsisatın formalaşmasında vacib rol daşıyır. Prezident İlham Əliyev bu keyfiyyətlərə nəzər yetirərək vurğulayıb: “Mehriban Əliyeva uzun illərdir ki, ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında, mədəni həyatımızda mühüm və fəal rol oynayır. Mehriban Əliyeva çox peşəkar, bilikli, təcrübəli, prinsipial, çox

xeyirxah bir insandır. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycan xalqı ona böyük rəğbət və sevgi ilə yanaşır”.

Bəli, Birinci vitse-prezidentin təşkilatçılıq təcrübəsi, xarizmatik xüsusiyyətləri, milliliyi modernliklə vəhdətdə ehtiva etməsi XXI əsr Azərbaycan qadınının ictimai-siyasi-mədəni LİDERlik obrazıdır.

Xanım Mehriban Əliyeva vurğulayır ki, “Bütün bu illər ərzində mən öz beynəlxalq fəaliyyətimi nizamlamalı olurdum. İlk nö-

bədə, bu, mənim üçün dünya ictimaiyyətinə Azərbaycanın tarixini, mədəni irsini, bununla yanaşı, Azərbaycanın bugünkü siyasi və ictimai gerçəkliklərini çatdırmaq imkanı idi. Müasir Azərbaycanın nə demək olduğunu, onun əhəmiyyətini, siyasi mövqeyini, bu ölkənin potensialını dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq lazım idi... İstər ictimai, istərsə də dövlətçilik fəaliyyətimdə daim çalışıram ki, sarsılmaz həqiqətlərə söykənim. Əxlaq və mənaviyyət, insaniyyət və

şəfqət, inam və məhəbbət, xeyirxahlıq və saf niyyətlər Yaradanın hər birimizə bəxş etdiyi ən gözəl keyfiyyətlərdir”.

Birinci vitse-prezidentin mədəniyyətinə irəli gələn vətəndaşlıq, torpağa, el-o-baya bağlılıq keyfiyyətləri rəşadətli tərək-kürün, ağıllı zəkanın təzahürünün dövlətin ictimai-mədəni idarəetmə sahəsində humanitar “güc” dəstəyidir. Ölkənin Birinci Xanımının mənəvi zənginliyi və geniş dünyagörüşü, zəkasının kreativ məcmusu, universal intellekti, kübarlıq xüsusiyyəti Liderlik komponentidir.

Modern Qadın Lider obrazı Birinci vitse-prezidentin Azərbaycan milli irsinin təb-liğindəki yorulmaz əməyi də Xalq+Dövlət Birliyindən qaynaq alan mədəni-diplomatik “güc” amilidir. İftixarla qeyd edək ki, Azərbaycan xalqı Xanım Mehriban Əliyevanı bir güvənc, bir ümid, bir etimad göstərdikləri Qadın Lider Rəhbər kimi sevə-sevə qəbul edir. Hər kəs etiraf edir ki, müstəqil Azərbaycanda Birinci Xanım statusu Mehriban Əliyevanın ictimai-mədəni-diplomatik, yumşaq “güc” fəaliyyəti şəxsində formalaşmışdır. Ölkə Prezidentinin sədaqətli həyat yoldaşı, ən yaxın silahdaşı olan Birinci Xanımın respublikanın humanitar, ictimai-siyasi həyatında, eləcə də beynəlxalq müstəvidə tanınmasında çoxşəxsliliyi rolunu təkidlənləndirir. Bu kontekstdən Azərbaycan xalqı Birinci Xanımı bütün hadisə və proseslərin mərkəzində, öz diqqəti, öz münasibəti, öz vətənsəvar humanizmi ilə ölkə vətəndaşlarına olan sayğı və qayğısında görür.

Vətən müharibəsində xalq bütün dəstəyi ilə “İrəli, Baş Komandan” amallı Milli Orduya dəstək məsləhətində və Prezident İlham Əliyev hərbi-siyasi-diplomatik-informasiya savaşı meydanında idisə, Birinci vitse-prezident də vətəndaşlara, şəhid ailələrinə, qazilərə diqqət və qayğı cəbhəsində öncül idi, fəal idi. Elə Böyük Zəfər də məhz dövlətin, Milli Ordunun və xalqın bu vəhdətdən irəli gələn güclü Yumruq Birliyi sayəsində qazanıldı.

(ardı 7-ci səhifədə)

Birinci vitse-prezidentin “diplomatik-mədəni güc” sahəsində fəaliyyət məkanı genişdir. Bu – ictimai diplomatiya, yeni xeyriyyəçilik modeli, milli musiqi, muğam, sazın dirçəlməsi, milli mətbəx və xalçaçılığın dünyada tanındılması, ölkənin şəhər və rayonlarının, Qarabağın işğaldan azad olan ərazilərinin bərpa-quruculuq işlərində ənənəviliklə modernliyin vəhdətini yaradılma-

Xanım Mehriban Əliyeva siyasi fəlsəfəsinin “güc” xəttinin mühüm məqamı Azərbaycan qadınının siyasi-ictimai, mədəni-diplomatik obrazını öz fəaliyyəti ilə təqdimidir. Onun dünyanın çoxsaylı nüfuzlu adları və mükafatlarına layiq görülməsi zəhmətinin danılmaz halal haqqı, çoxşaxəli fəaliyyətinə verilən obyektiv qiymətdir. Bu mükafatlar savad, zəka və qətiyyətliyi, idarəetmədə peşəkarlığa, millətə, ölkəsinə, dünya insanlığına olan

sında iştirak və s. proseslərdir. Birinci vitse-prezidentin işğaldan azad edilən torpaqların, Qarabağın dirçəldilməsinə yönələn söylərinin əsasında xalqa xidmət siyasi fəlsəfəsi, millətin sabahını daha da işıqlı etmək əzmi dayanır.

Mehriban xanımın diplomatik-mədəni “güc” siyasi-ictimai fəlsəfəsinin məğzinə onun özünün məntiqi ilə nəzər yetirək: “Mən əsas diqqəti sosial problemlərin, əhalinin aztəminatlı təbəqələrinin problemlərinin həlli üzərində cəmləşdirmək istəyirəm”. Həqiqi mərhəmət real işlər görülməsini, real məsələlərinin həllini, konkret addımlar atılmasını tələb edir. Biganəlik və laqeydlilik ən dəhşətli xüsusiyyətdir. Bunlar olmamalıdır. İstər ictimai xadim ol, istərsə də dövlət qulluğunda işləyən adam. İnsanlıq hissini qoruyub saxlamaq lazımdır”.

Qadın Lider obrazı, ictimaiyyətçi, xeyriyyəçi olmaq Xanım Mehriban Əliyevanın yumşaq diplomatik-mədəni “güc” siyasi-fəlsəfi xəttidir. Birinci vitse-prezidentin ölkə sərhədlərindən də uzaqlarda təhsil, sağlamlıq, təbii fəlakətlər zamanı yardım və xeyriyyəçilik missiyası həm Qərb, həm də Şərq məkanı ölkələrini əhatə edir, təşəbbüs və rəhbərliyi ilə gerçəkləşdirilən humanitar-mədəni aksiyalar məhz bu qəbildən olan fəallıyyət yolunun Mədəni “güc” siyasi fəlsəfəsidir.

Xanım Mehriban Əliyevanın istər sabiq Milli Məclisin deputatı, istərsə də YAP sədrinin Birinci müavininə-dək siyasi Yolu Birinci vitse-prezidentlik təsisatında fəaliyyəti Rəhbər Lider idarəçiliyidir. Onun ictimai-mədəni yanaşmasında əsas qayə insana qayğı, diqqətli münasibətdir. Xanım Mehriban Əliyeva vurğulayır: “Mənim məqsədim ondan ibarətdir ki, belə deyək, hətta tənqiddə ən çox meyil edən təbəqələrin də müəyyən müddətdən sonra tənqid üçün az əsası olsun”. Bu keyfiyyətlər ictimai xadim-alim-Qadın Rəhbər Liderlik siyasi-fəlsəfi “güc” xəttidir.

Azərbaycan vətəndaşları Birinci vitse-prezidentin çoxistiqamətli fəaliyyətini dəstəkləyərək, güvənc və inam yeri sanır, məhəbbətlə etimad bəsləyir, müxtəlif problemlərinin həllində ona müraciət edirlər. Birinci vitse-prezident xalqın müxtəlif qruplarının ən çeşidli məsələlərinin həllinə xüsusi diqqət göstərir, çoxəsrlik mədəni-mənəvi irsimizin təbliğini çoxsaylı sosial-humanitar-mədəni layihələri reallaşdırmaqla həyata keçirir.

ülvi yanaşmaya cavabdır.

Mehriban xanım Azərbaycan Prezidentinin, Qalib Ali Baş Komandanın ömür-gün yoldaşı, silahdaşı, üç övladının anasıdır. İctimai-siyasi fəaliyyətlə ailə məsuliyyətinin vəhdətini uzlaşdırmaq da Qadın-Dost-Ana xüsusiyyəti, ictimai-diplomatik-humanistik fəaliyyəti də bu keyfiyyətləri cəmiyyətlə uyğunlaşdırma yoludur.

Bəli, Birinci vitse-prezident statusu Azərbaycan xalqı tərəfindən məntiqi qərar kimi qəbul olunaraq, ölkə vətəndaşları tərəfindən müsbət dəstək qazandı. Onilliklər ərzində formalaşan Lider Qadın, Rəhbər, Birinci Xanım və sadəliyin bariz nümunəsi olaraq, xalqın Vətənsəvər övladı kimi “Sizin Mehriban” imzasında təsdiq olundu. Ölkə vətəndaşları Birinci Xanımı insanların sırasında, öz yanlarında görməyə alışmışlar. Bu insanpərvərlikdən, genetik xarakterdən, ziyalılıqdan və yüksək kübar keyfiyyətdən irəli gələn elit mədəniyyətdir. Bu komponentlər də Xanım Mehriban Əliyevanı xalqının ümid, inam ünvanına və “Sizin MEHRİBAN” imzalı sevimlisinə çevirmişdir.

Birinci vitse-prezident vurğulayır ki: “ Mən Prezidentin etimadını, ən başlıcası isə, mənə inanan, ümid bəsləyən insanların etimadını doğrultmalıyam”. Yaxşı xatırlayırıq ki, BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 2024-cü il noyabrda Azərbaycanda keçirilən COP29 tədbirində Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva ictimai-siyasi və diplomatik-humanitar mətnlə məhz həmin amal naminə çıxış etdi, məruzəsinin də əsas paradigmaları “ölkələrə sülh və əmin-amanlıq diləməklə” dünyaya BARIŞ siyasi-fəlsəfi çağırışı oldu. Mehriban Əliyeva hamıda və hər kəsdə belə bir möhkəm əminlik yarada bilib ki, suveren Azərbaycanda Birinci vitse-prezidentlik Konstitusion, ilk innovativ və işlək ictimai-siyasi, diplomatik-mədəni “güc” institutudur.

Fikrimizi Birinci vitse-prezidentin – Bizim Mehribanımızın sözləri ilə bitirək: “Gündəlik fəaliyyətimizdə insansevərlik, mərhəmət, qarşılıqlı hörmət, mehribançılıq unudulmamalıdır. Əksinə, məhz bu mənəvi dəyərləri uca tutaraq, ən yüksək qələbələr əldə etmək, ən böyük zirvələrə çıxmaq olar”.

Rəna MİRZƏZADƏ,
AMEA Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunun şöbə müdiri, professor